

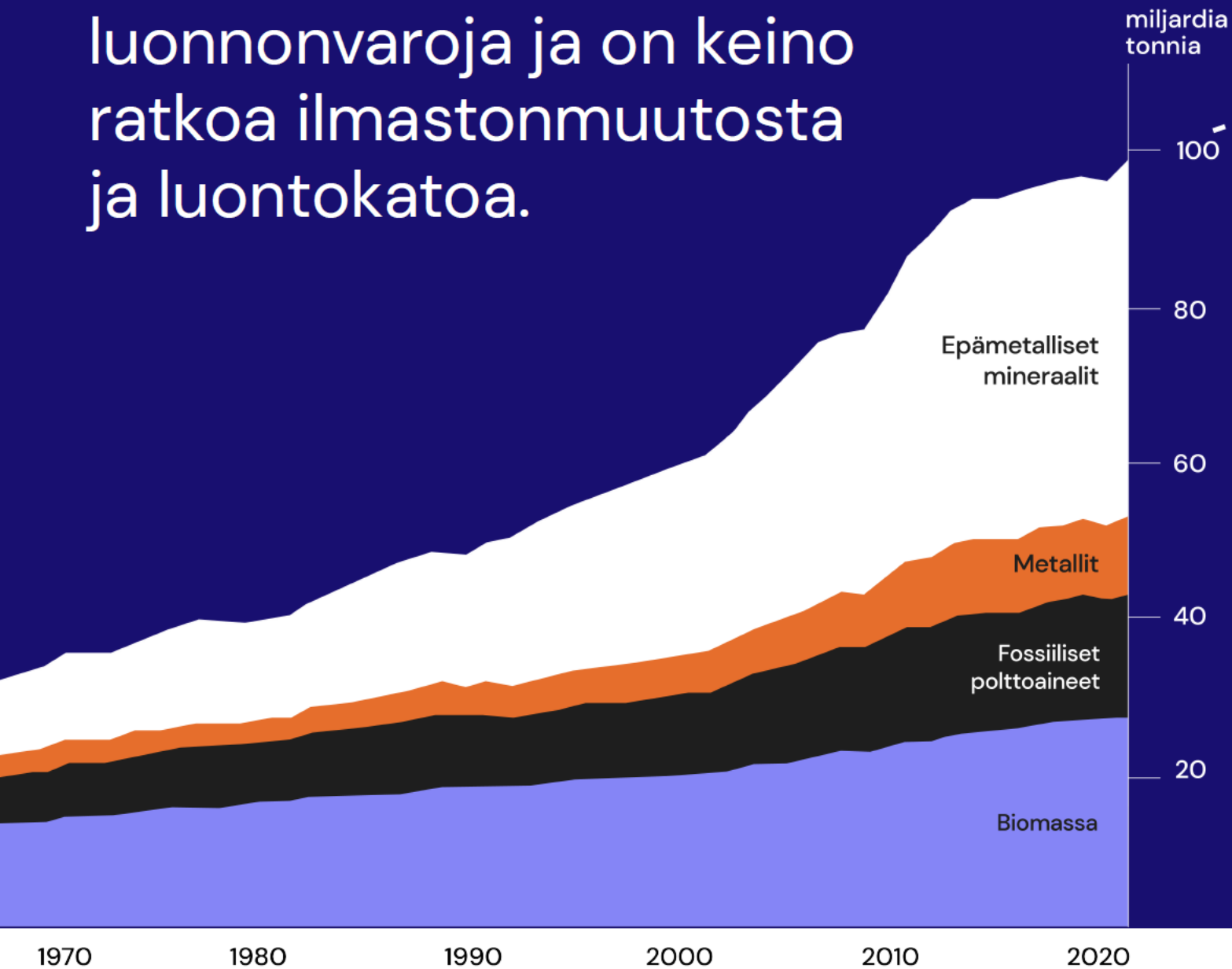

kiertotalouden
green deal

Kestävä kulutus osana kiertotalouden edistämistä ja Kiertotalouden green dealia

Riikka Yliluoma
Erityisasiantuntija
Ympäristöministeriö
12.9.2024

Kiertotalous säästää luonnonvaroja ja on keino ratkoa ilmastonmuutosta ja luontokatoa.

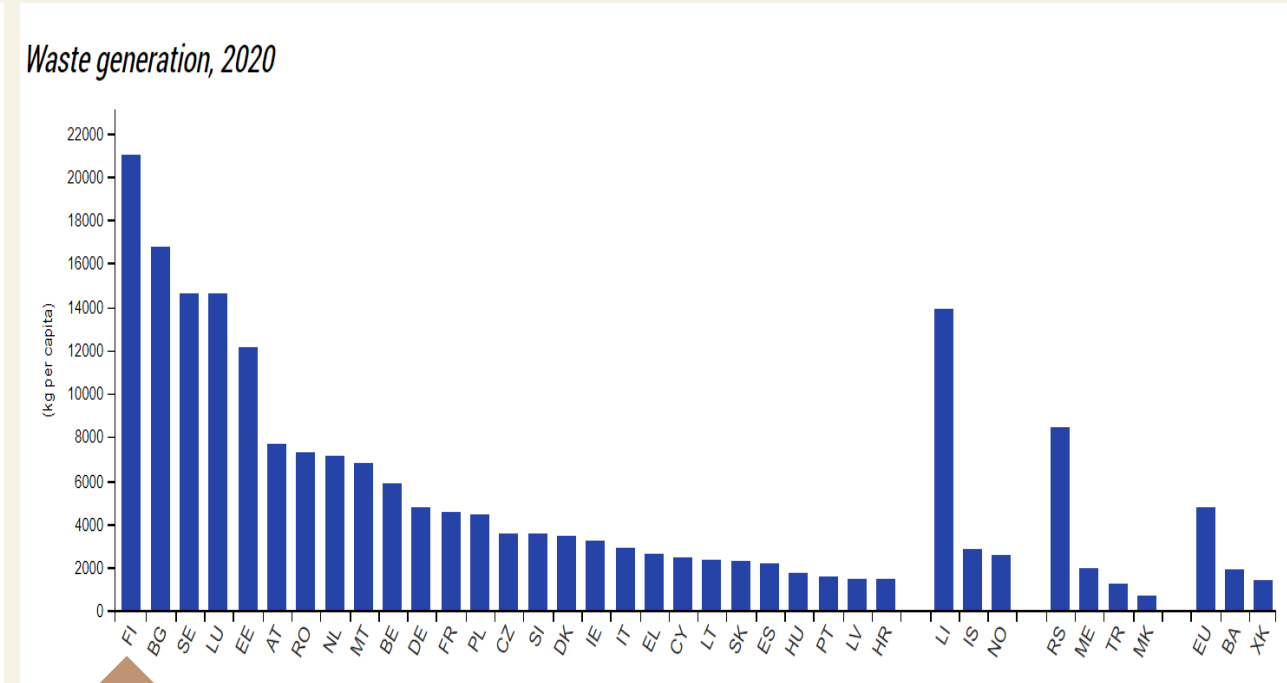
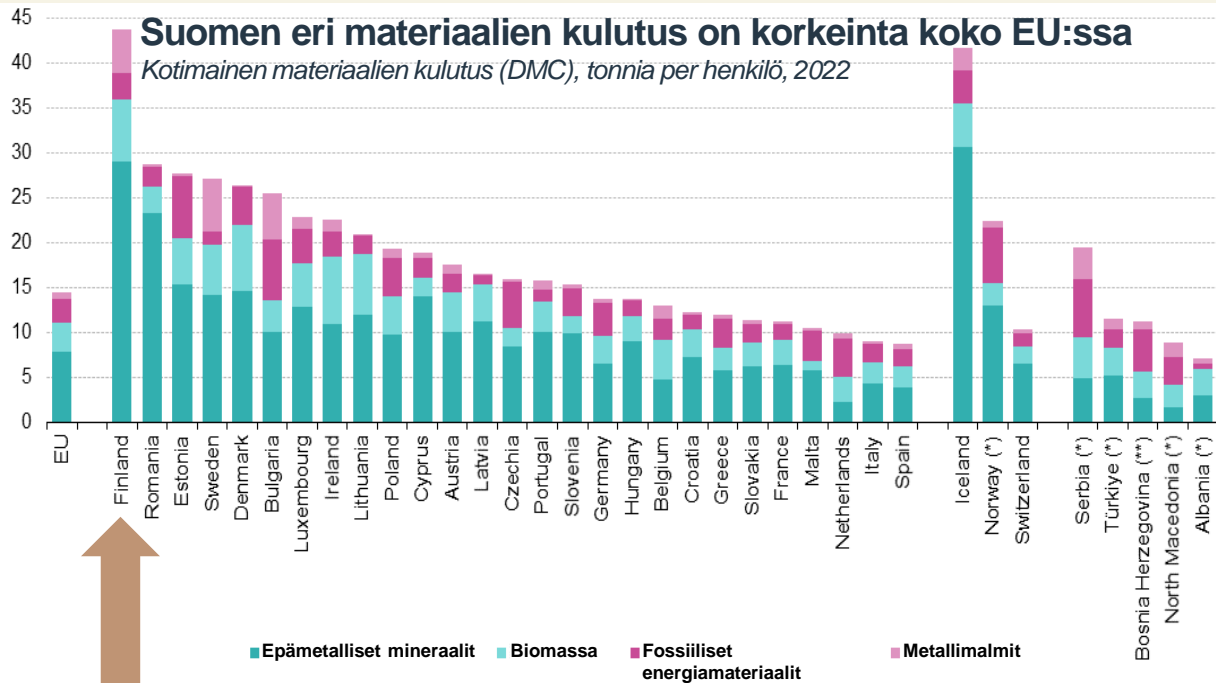
Luonnonvarojen otto on kolminkertaistunut viimeisen 50 vuoden aikana. Vuonna 2060 määrä on ennusteiden mukaan nelinkertainen verrattuna vuoteen 1970.

YK:n mukaan materiaalien, polttoaineiden ja ruoan tuotanto ja prosessointi aiheuttavat noin 50 % globaaleista hiilidioksidipäästöistä ja yli 90 % biodiversiteettikadosta.*

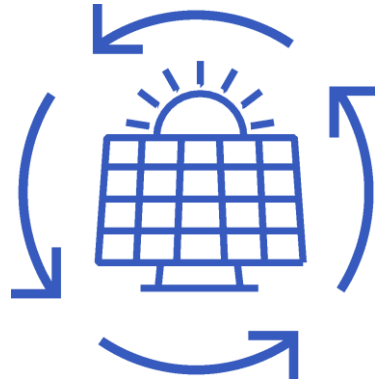
*OECD (2019), Global Material Resources Outlook to 2060: Economic Drivers and Environmental Consequences, OECD Publishing, Paris

Kuvion lähde: [Global Material Flows Database](#)

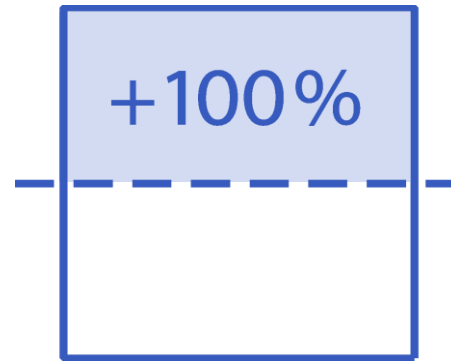
EU-vertailussa Suomi kuluttaa materiaaleja ja tuottaa jätettä runsaasti

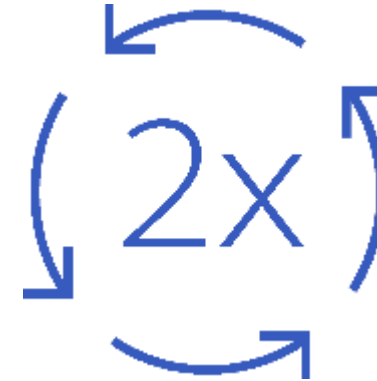
Suomi on asettanut tavoitteet luonnonvarojen kulutuksen taittamiseksi

Uusiutumattomien luonnonvarojen kulutus vähenee, ja uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö voi kasvaa siten, että kotimaan primääriraaka-aineiden kokonaiskulutus **ei 2035 ylitä vuoden 2015 tasoa.***

Resurssien tuottavuus kaksinkertaistuu vuoden 2015 tilanteesta vuoteen 2035 mennessä.

Materiaalien kiertotalousaste kaksinkertaistuu vuoteen 2035 mennessä.

* Vientituotteiden valmistukseen käytetyt luonnonvarat eivät kuulu tavoitteen piiriin.

Kestävän kulutuksen sääntelynäkymiä

- EU-sääntely keskiössä
 - Vihreän siirtymän kuluttajasuoja
 - Vihreät väittämät
 - Korjausoikeus
- Tuore VNTEAS Repaired –hanke kartoittaa mahdollisuuksia kotimaiseen edistämiseen
- Kotimainen Kiertotalouden green deal
- Jätelaista kiertotalouslaki – valmistelu alkanut syksyllä 2024

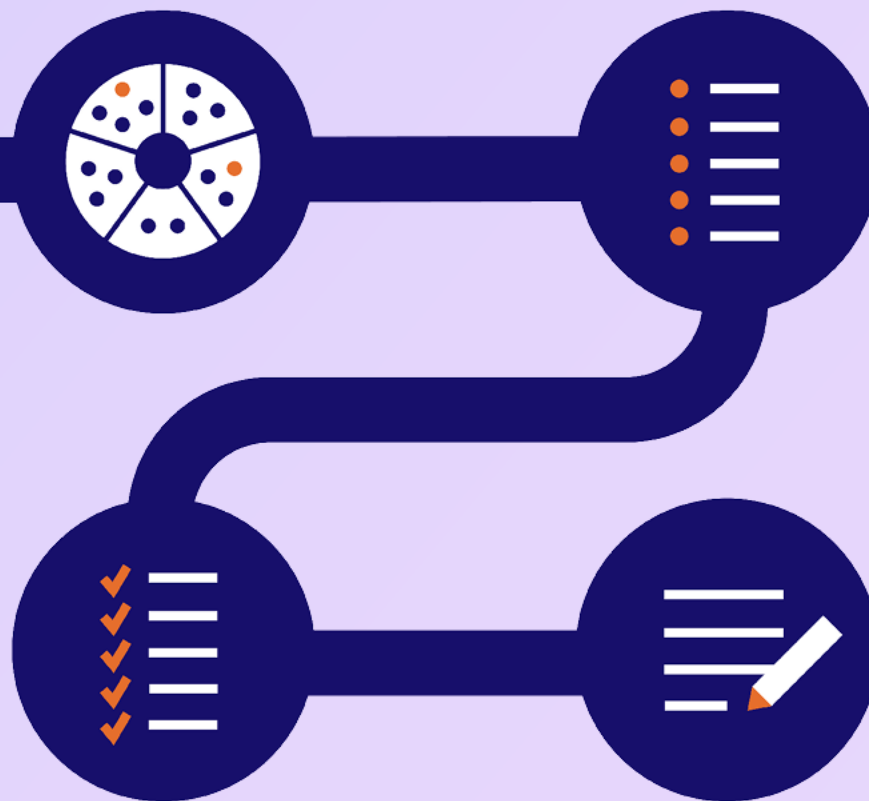
Kiertotalouden green deal syntyy näin.

Kiertotaloussiirtymä tapahtuu viidellä muutosalueella, jotka jakautuvat toimenpidealueisiin. Sitoutuja valitsee omat toimenpiteensä vähintään kahdelta toimenpidealueelta.

1. Organisaatio valitsee toimia vähintään kahdelta toimenpidealueelta.

2. Organisaatio konkretisoi toimenpiteet oman toimintansa ja lähtötasonsa näkökulmasta.

3. Arviointiryhmä antaa suosituksensa sitoumuksen hyväksymisestä tai korjaamisesta ministeriölle. Organisaation ylin päättävä taho hyväksyy sitoumuksen.

4. Organisaatio raportoi toimiansa edistymisestä Sitoumus 2050 -alustalla joka kolmas vuosi. Kiertotalouden green dealin ohjausryhmä seuraa ja sparraa sitoumusten toteutusta.

Kiertotalouden green dealin toimenpidealueet

Valitaan toimia vähintään 2 toimenpidealueelta

- 5. Lisätään ravinteiden kierrätystä ja sivuvirtojen hyödyntämistä
- Lisätään maaperän hiilensidontaa
- Lisätään kotimaisten kasvien ja kalan käyttöä resurssitehokkuuden parantamiseksi
- Vähennetään ruokahävikkiä ja pakkauksiin käytettävien luonnonvarojen määrää

- 4. Suunnitellaan kiinteistöt ja yhdyskunnat osaksi säästävää ja älykästä energiajärjestelmää
- Hyödynnetään hukkaenergiat energiantuotantotarpeen vähentämiseksi
- Edistetään polttoon perustumatonta tuotantoa ja uusia energiaratkaisuja

- 1. Rakennetun ympäristön hankkeiden suunnittelu ja valmistelu ohjaa kiertotalouteen
- Vaalitaan olemassa olevaa rakennettua ympäristöä ja tehostetaan käyttöasteita
- Kasvatetaan uudelleenkäyttö- ja kierrätystuotteiden markkinoita rakentamisessa

- 2. Kestävä tuotesuunnittelu ja liiketoimintamallit strategioiden ytimessä
- Kiertotalous uudistaa tuotantoprosesseja ja hyöttyy sähköistyksestä
- Lisätään sivuvirtojen, kierrätysmateriaalien ja bioraaka-aineiden arvoa tuotannossa

- 3. Lisätään kiertotaloustuotteita ja kiertotalouspalveluita markkinoilla
- Kehitetään kiertotalouden palveluja arjessa

Kestävä kulutus ja liiketoiminta

Suuntaviitat Suomelle vuoteen 2035

- Uudelleenkäytön, kunnostuksen, jakamisen sekä kierrätyksen avulla kulutustavarojen valmistukseen ja koko elinkaaren aikaisten luonnonvarojen käyttö on vähentynyt 20 % sekä ohjautuu palveluihin ja vuokraus- ja leasingtoimintaan.
- Kiertotaloustuotteiden ja -palveluiden osuus kaupan myynnistä on 20 %.
- Kotitalouksien raaka-ainekäyttö on vähentynyt 20 % vuoteen 2015 verrattuna.
- Kuntalaisilla on käytössään mahdollisimman paljon kiertotalouden peruspalveluja*.

* Kirjastot, tavaroiden yhteiskäyttöön perustuvat toimintamallit, joukkoliikenne ja yhteiskäyttöliikennevälineet, uudelleenkäyttö-/kierrätyskeskus, tavaroiden markkinaehtoiset korjauspalvelut, ylijäämätavaran jakamisen ja ruokahävikin vähentämisen toimintamalli, pienjäteasema ja/tai kiertävä keräys kierrätyskelpoisille jätteille/tavaroille.

Kestävän kulutuksen ja liiketoiminnan toimenpiteitä, mm.

- Tehdään **kiertotalouden mukaisesta palveluliiketoiminnasta** valtavirtaa yhteistyössä arvoverkon kanssa mm. palvelumuotoilun keinoin:
 - Lisätään tavaroiden **uudelleenmyynti-, huolto-, korjaus- ja täyttöpakkaus** palveluiden tarjontaa
 - Lisätään **leasing-, vuokraus-, ja/tai kuukausikäyttöpalveluiden** tarjontaa
 - Kasvatetaan tuotteiden **käyttöiän pidentämiseen** sekä kestävämpään kuluttamiseen tähtäävää liiketoimintaa (uudelleenkäyttö, vaatteiden korjauspalvelut)
 - Hyödynnetään soveltuviissa **julkisissa hankinnoissa** kriteerejä ja markkinavuoropuheluita uudelleenkäytön, palveluiden ja käyttöiän pidentämisen edistämiseksi.
- Edistetään kiertotalouden mukaisten tuotteiden myyntiä **kehittämällä tuotteita, tarjontaa, esillepanoa ja kuluttajamarkkinointia sekä tietoa** kestävästä kulutuksesta:
 - Kehitetään **tuotteiden kestävyyttä, muunneltavuutta, huollettavuutta ja korjattavuutta.**
 - Lisätään **ympäristömerkittyjen tuotteiden ja kasvipohjaisten tuotteiden** osuutta valikoimassa.
 - Lisätään kaupan tarjonnassa **huollettavien ja korjattavien ja kierrätysraaka-aineita sisältävien tuotteiden** osuutta.
 - Lisätään tuotehuolto-tuotteita ja **varaosia.**
 - Lisätään käytettyjen ja huollettujen sekä uudelleen valmistettujen tuotteiden myyntiä.
 - Tehdään **asettelussa ja mainonnassa** kiertotalouden mukaisista tuotteista oletusvaihtoehto
- Tehdään kiertotalouden mukaisesta palveluliiketoiminnasta valtavirtaa yhteistyössä arvoverkon kanssa. **Tunnistetaan koordinoivia tahoja.**
- Valtavirtaistetaan **yhteiskäyttöä ja jakamistaloutta edistäviä palveluita kuluttajille**, mm. luomalla toimintamalleja ja kokeilualustoja, jotka tukevat kuluttajien ja yritysten yhteistyötä uusien kiertotalouden ratkaisujen kehittämisessä.

kiertotalouden
green deal

Lue lisää kiertotalouden green dealista >

OTA YHTEYTTÄ

Taina Nikula
ympäristöneuvos
taina.nikula@gov.fi
050 305 6945

Sari Tasa
erityisasiantuntija
sari.tasa@gov.fi
050 439 4819

Heikki Sorasahi
erityisasiantuntija
heikki.sorasahi@gov.fi
050 479 5441

Riikka Yliluoma
erityisasiantuntija
riikka.yliluoma@gov.fi
050 305 1137

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

ym.fi/kiertotalousohjelma